

Sygn. akt *I AGa 116/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia: Małgorzata Kaźmierczak

Sędziowie: Maciej Rozpędowski

Małgorzata Goldbeck – Malesińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2021 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko **K. O.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 27 marca 2019 r. sygn. akt IX GC 848/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. w punkcie 1. oddala powództwo wobec pozwanego K. O.,

b. w punkcie 3. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego K. O.,

II. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Maciej Rozpędowski Małgorzata Kaźmierczak Małgorzata Goldbeck – Malesińska

--	--	--

Sygn. akt I AGa 116/20

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w (...) zasądził od pozwanego K. O. na rzecz powoda solidarnie z M. W., wobec którego w dniu 11 czerwca 2018r. roku Sąd okręgowy w (...) wydał nakaz zapłaty w sprawie sygn. akt (...) kwotę 451.515,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 maja 2018r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo wobec M. O. (1), kosztami postępowania przeciwko K. O. obciążył pozwanego K. O. i z tego tytułu zasądził

od niego na rzecz powoda kwotę 33.393 zł, przy czym kwotę 12.861 zł solidarnie z M. W., kosztami postępowania przeciwko pozwanemu M. O. (1) obciążył powoda i z tego tytułu zasądził od powoda na rzecz pozwanego M. O. (2) kwotę 10.817 zł.

Wydając powyższy wyrok Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 24 lutego 2010 r. powód zawarł ze spółką (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., reprezentowaną przez pozwanych K. O. – prezesa zarządu i M. O. (1) – wiceprezesa zarządu umowę o dofinansowanie nr (...) (...) (...) której przedmiotem było udzielenie przez powoda wyżej wskazanej spółce dofinansowania na realizację projektu „(...)” w ramach (...) oraz określenie praw i obowiązków stron umowy, związanych z realizacją projektu w zakresie zarządzania, rozliczenia, monitorowania, sprawozdawczości i kontroli, a także w zakresie informacji i promocji.

W ramach powyższej umowy spółka złożyła dwa z wymaganych pięciu wniosków o płatność rozliczających koszty projektu, w tym wniosek nr (...) (...) w dniu 20 lipca 2010 r. oraz wniosek nr (...) (...) w dniu 30 września 2010 r. W ramach tego ostatniego, złożyła jedynie formularz wniosku o płatność bez wymaganych § 7 umowy o dofinansowanie załączników.

Pismem z dnia 4 maja 2011 r., znak (...) (...) – (...) (...) spółka została poinformowana o konieczności dostarczenia dodatkowych wyjaśnień/uzupełnień do wniosku o płatność nr 2. Pismem z tego samego dnia, znak (...) (...) – (...) (...) spółka została wezwana do dostarczenia do (...) kompletu dokumentów do wniosku o płatność nr (...). Następnie pismem z dnia 20 maja 2011 r., znak (...) (...) – (...) (...) spółka została poinformowana, iż złożone w dniach 15 i 17 maja 2011 r. uzupełnienia do wniosku o płatność nr 2 są niekompletne. Powód pismem z dnia 20 maja 2011 r., znak (...) (...) – (...) (...) ponownie przekazał wezwanie do dostarczenia stosownych uzupełnień oraz przypomniał o konieczności dostarczenia kompletu dokumentacji do rozliczenia drugiego etapu realizacji projektu (wniosek o płatność nr (...)). Ponowne wezwania do złożenia kompletu dokumentacji do wniosku o płatność nr (...) zostały przekazane w piśmie powoda z dnia 7 lipca 2011 r., znak (...) (...) – (...) (...) oraz piśmie z dnia 24 sierpnia 2011 r., znak (...) (...) – (...) (...).

W związku z brakiem odpowiedzi na stwierdzone w trakcie kontroli zastrzeżenia oraz niezłożeniem dokumentacji rozliczeniowej o której mowa powyżej, pismem o sygn. (...) z dnia 19 kwietnia 2012 r. spółka została ostatecznie wezwana, pod rygorem rozwiązania umowy o dofinansowanie, do wykonania zaleceń pokontrolnych, odesłania podpisanej (...) pokontrolnej oraz złożenia kompletnej dokumentacji rozliczeniowej.

Na skutek powyższych okoliczności, w związku z niedopełnieniem obowiązków wynikających z § 7 ust. 9, 15 i 17, § 8 ust. 1 i 2 oraz § 10 ust. 2 i 9, na podstawie postanowień § 8 ust. 4 oraz § 13 ust. 2 pkt 3 i 4, § 13 ust. 3 pkt 6 lit. i § 13 ust. 3 pkt 7 powód rozwiązał ze skutkiem natychmiastowym umowę nr (...) (...) Jednocześnie powód wezwał spółkę do zwrotu dokonanych już płatności zaliczkowych w wysokości 240.064,77 zł.

Wobec braku dobrowolnej zapłaty przez spółkę powyższej kwoty, powód wypełnił, znajdujący się w jego posiadaniu weksel i wezwał spółkę do jego wykupu.

Spółka nie spełniła swojego zobowiązania w stosunku do powoda i w związku z tym powód wniosł do sądu pozew w postępowaniu nakazowym przeciwko (...) sp. z o.o. (następnie: (...) Sp. z o.o.).

W dniu 5 marca 2014 r Sąd Okręgowy w (...) wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym to nakazał Spółce (...) sp. z o.o. w O., aby zapłaciła na podstawie weksla powodowi kwotę 374.083,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 listopada 2013 r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu w kwocie 11.556 zł, w tym 7.217 tytułem kosztów zastępstwa prawnego w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty. Orzeczenie to po jego uprawomocnieniu się w dniu 1 kwietnia 2014 r., zostało w dniu 4 listopada 2014 r. opatrzone klauzulą wykonalności.

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego, powód wystąpił z wnioskiem do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. T. C. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko spółce (...) sp. z o.o.

W toku postępowania egzekucyjnego podjęto szereg działań, zarówno w celu ustalenia majątku spółki, jak i wyegzekwowania roszczeń. Powód o ich przebiegu został zawiadomiony przez Komornika pismem z dnia 28 kwietnia 2015r., doręczonym powodowi w dniu 7 maja 2015r.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2016 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w O.T. C. umorzył postępowanie, wobec bezskuteczności egzekucji.

Pismami z dnia 23 stycznia 2018 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 436.252,49 zł w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty.

Pozwani K. (...) pełnili w spółce (...) sp. z o.o. (później (...) sp. z o.o.), odpowiednio funkcje prezesa zarządu i wiceprezesa zarządu od chwili powstania spółki. M. O. (1) został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 6 października 2010r., a K. O. w dniu 3 stycznia 2012r.

Po złożeniu rezygnacji przez M. O. (1) z pełnionej funkcji sprzedał on również posiadane w spółce udziały.

Sąd Okręgowy ustalił, iż w początkowym okresie funkcjonowania spółki jej sytuacja była dobra. Spółka otrzymała dotację, zatrudniała pięciu pracowników i dokonywała zakupu sprzętu. Jednocześnie spółka regulowała swoje zobowiązania. Sytuacji spółki uległa pogorszeniu w 2011r. Spółka przestała regulować swoje zobowiązania wobec pracowników, a także zobowiązania podatkowe.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części to jest co do pozwanego K. O., zaś żądanie pozwu podlegało oddaleniu w całości co do pozwanego M. O. (1).

Podstawę prawną roszczeń powoda stanowił art. 299 §1-3 k.s.h., zgodnie z którego treścią jeżeli, egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w §1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Sąd Okręgowy wskazał, iż wyżej wskazany przepis tworzy instytucję, która ma na celu dodatkową ochronę interesów wierzycieli spółki. Jest to powszechnie akcentowane zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 roku, sygn. akt III CSK 321/12 LEX nr 1353211), jak i w doktrynie. Jednocześnie Sąd Okręgowy podkreślił, iż przesłanki odpowiedzialności opisane w art. 299 k.s.h. należy interpretować mając na uwadze właśnie dobro wierzyciela.

W doktrynie przedmiotu i w orzecznictwie pojawiały się rozbieżności co do charakteru prawnego odpowiedzialności na tle opisywanego przepisu. Pierwsza z koncepcji opierała się na charakterze gwarancyjnym, względnie quasi - gwarancyjnym, druga zaś na charakterze odszkodowawczym. Sąd Okręgowy podkreślił, iż finalnie spór ten zakończył się uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 roku, sygn. akt III CZP 72/08, OSNC 2009/2/20 wskazując, że do roszczeń wierzycieli spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko członkom jej zarządu (art. 299 ks.h.) mają zastosowanie przepisy o przedawnieniu roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym.

Przewidziana przez przepis art. 299 k.s.h. odpowiedzialność odszkodowawcza członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela jedynie istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji z majątku spółki. Zarówno powstanie szkody, rozumianej jako obniżenie potencjału finansowego spółki (a nie bezpośredni uszczerbek w majątku wierzyciela), jak i inne przesłanki odpowiedzialności (wina i związek przyczynowy pomiędzy tak rozumianą szkodą, a zachowaniem członków zarządu spółki), funkcjonują na zasadzie domniemania ustawowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 czerwca 2011 roku, sygn. akt VI ACa 1441/10 LEX nr 983728). Sąd Okręgowy podkreślił, iż dla przypisania odpowiedzialności w oparciu

o przywołany powyżej przepis, konieczne jest również wykazanie zaistnienia przesłanki pełnienia funkcji członka zarządu, przy czym odpowiedzialności tej podlegają członkowie zarządu spółki od chwili ich powołania, niezależnie od tego, czy zostali formalnie zgłoszeni od rejestru przedsiębiorców.

Ustawodawca określając zasady odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania tej spółki przyznał członkom zarządu możliwość uwolnienia się od odpowiedzialności w przypadku wykazania zaistnienia sytuacji opisanej w art. 299 § 2 k.s.h. Sąd Okręgowy stwierdził, iż stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar wykazania tych okoliczności spoczywa na potencjalnie odpowiedzialnych członkach zarządu. Mogą oni wykazać, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z ich winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Jednocześnie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że zwolnieni od odpowiedzialności będą również członkowie zarządu, którzy wykazają, że w czasie, gdy oni zarządzali spółką, stan interesów spółki był taki, że nie uzasadniał wniosku o ogłoszenie upadłości. Pomocne w tym zakresie mogą być między innymi takie środki dowodowe jak księgi handlowe, czy też bilanse spółki.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powód udowodnił istnienie pierwszej z przesłanek, tj. istnienie zobowiązania spółki. Okoliczność ta może być przede wszystkim udowodniona poprzez przedłożenie kopii tytułu wykonawczego, wystawionego przeciwko spółce. Sąd Okręgowy wskazał, iż powód przedłożył bowiem nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 5 marca 2014 r. w sprawie o sygn. akt XXV Nc 38/14, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności i tym samym udowodnił istnienie zobowiązania wobec spółki.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 listopada 2012r. II CSK 181/12 wskazał, że nie wyegzekwowane prawomocne orzeczenie zasądzające wierzytelność wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wiąże z mocy art. 365 § 1 k.p.c. w sprawie z powództwa dochodzonego na podstawie art. 299 §1 k.s.h. W zakresie prawomocności materialnej tego orzeczenia sąd w sprawie z powództwa opartego na art 299 § 1 k.s.h. musi więc uznać istnienie zobowiązania spółki wobec powoda. Sąd Okręgowy stwierdził, iż nie można zatem w takiej sprawie skutecznie zakwestionować tego zobowiązania podnosząc, że w ogóle ono nie powstało, upadło z mocą wsteczną lub wygasło wskutek wykonania przed wydaniem orzeczenia, ani też skutecznie powołać się na to, iż dochodzenie od spółki roszczenia, odpowiadającego temu zobowiązaniu, stanowi nadużycie prawa (art. 5 k.c.) albo że roszczenie to uległo przedawnieniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 1997. III CKN 126/97 OSP 1998/3/62). W orzecznictwie i w doktrynie wskazuje się, że wykazanie przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie powoda (wyrok Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2003 r. V CKN 416/2001).

Sąd Okręgowy powołując się między innymi na wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 stycznia 1994 r. sygn. akt 1 ACr 1024/93 stwierdził, iż w szczególności uprzednie prowadzenie egzekucji przeciwko spółce nie jest potrzebne, gdy z okoliczności wynika niezbicie, że spółka nie ma żadnego majątku, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie swojej wierzytelności. Sąd Okręgowy podkreślił przy tym, iż w literaturze wskazuje się, że przesłanka bezskuteczności egzekucji jest spełniona również wówczas, gdy w postępowaniu wszczętym przez wierzyciela spółki przeciwko członkowi jej zarządu zostanie sposób oczywisty wykazane, że cały majątek takiej spółki w żadnym razie nie pozwala na zaspokojenie należności dochodzonej przezeń tegoż wierzyciela. Do wykazania bezskuteczności egzekucji wystarczające jest wykazanie przez wierzyciela, który nie prowadził egzekucji, że byłaby ona bezcelowa również wobec niego, bo prowadzona przez innych wierzycieli okazała się bezskuteczna.

Zgodnie z poglądami doktryny nie należy utożsamiać wykazania bezskuteczności egzekucji z całego majątku spółki z koniecznością przeprowadzenia egzekucji z całego majątku spółki.

Sąd Okręgowy uznał, że powód udowodnił zaistnienie drugiej z przesłanek odpowiedzialności, o której mowa w art 299 k.s.h. tj. bezskuteczność egzekucji. Powód przedłożył postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. z dnia 11 sierpnia 2016 r, sygn. akt (...) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, z uwagi na jego bezskuteczność.

Sąd Okręgowy powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2011 r. sygn.akt V CSK 347/10 wskazał, iż ratio legis art. 299 § 1 k.s.h. jest ponoszenie odpowiedzialności za zobowiązania spółki przez tych członków zarządu, za urzędowania których zaistniały przyczyny uzasadniające zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego, a którzy nie zgłosili odpowiedniego wniosku.

Sąd Okręgowy powołując się na orzecznictwo przyjął pogląd, iż co do zasady członkowie zarządu odpowiadają na podstawie art. 299 k.s.h. za zobowiązania spółki, którzy zajmowali to stanowisko w czasie od wymagalności zobowiązania aż do chwili wystąpienia wierzyciela z powództwem oraz za wszystkie zobowiązania, które powstały w okresie sprawowania przez nich tej funkcji, a w tym powstałe także dopiero po spełnieniu się przesłanek do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił również, iż jeśli wolą ustawodawcy było zawężenie zakresu odpowiedzialności członków zarządu spółek z o.o. tylko do zobowiązań istniejących w chwili spełnienia się przesłanek do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, to dałby temu wyraz przez ograniczenie zakresu tej odpowiedzialności w treści przepisu art. 299 § 1 k.s.h. Sąd Okręgowy powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2007 r. Sygn. akt II CSK 322/06 wskazał, iż ustawodawca w sposób wyraźny przez użycie zwrotu "może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1" nawiązał do pełnego zakresu odpowiedzialności określonego w tym przepisie.

W doktrynie wskazuje się, że w postępowaniu opartym na art. 299 k.s.h. wierzyciel nie musi udowadniać powstania stanu wymagalności dochodzonego roszczenia w czasie pełnienia przez pozwanych członków zarządu ich obowiązków. Przy czym powód nie musi także prowadzić osobnego dowodu na okoliczność powstania takich należności w okresie pełnienia przez pozwanych funkcji członków zarządu w niewypłacalnej spółce, ponieważ jak wynika z § 2 komentowanego przepisu, to na pozwanych został nałożony ciężar udowodnienia braku podstaw do ogłoszeniu zarządu spółki, w tym nieistnienia jej zobowiązań.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego, obejmującego odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, wynika w sposób jednoznaczny, że obaj pozwani pełnili funkcję członków zarządu (prezesa i wiceprezesa) od chwili powstania spółki. Pozwany M. O. (1) został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 6 października 2010r., a następnie złożonej rezygnacji. Natomiast pozwany K. O. został wykreślony w dniu 3 stycznia 2012r. K. O. w swoich zeznaniach wskazywał na rezygnację w październiku 2011r., Sąd Okręgowy uznał te zeznania za niewiarygodne, gdyż pozostawały w sprzeczności z jego własnymi twierdzeniami, a ponadto pozwany nie przedstawił jakichkolwiek dokumentów, które potwierdzałyby złożone przez niego zeznania.

Z uwagi na przytoczone powyżej okoliczności, Sąd Okręgowy stwierdził, iż wszystkie przesłanki odpowiedzialności, o której mowa w art. 299 k.s.h. zostały spełnione.

W dalszej części uzasadnienia, Sąd Okręgowy stwierdził, iż zgodnie z art. 299 § 2 k.s.h. członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Stosownie do treści art. 6 k.c., ciężar dowodu, spoczywa na tym, kto z dowodzonego faktu wywodzi skutki prawne. W tym przypadku na każdym z pozwanych ciążyła powinność udowodnienia zaistnienia okoliczności, która wyłączałyby ich odpowiedzialność na podstawie art. 299 § k.s.h. Sąd Okręgowy podał, iż jeżeli zaś chodzi o drugą przyczynę wyłączenia odpowiedzialności, to w literaturze przedmiotu podkreśla się, że brak winy członka zarządu zachodzi wówczas, gdy byt on pozbawiony możliwości zapoznania się ze stanem majątku spółki.

Sąd Okręgowy wskazał, iż szkoda wierzyciela, której brak zwalnia członka zarządu od odpowiedzialności, ma miejsce wówczas, gdy zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie spowodowałoby zaspokojenie wierzyciela. Szkodą jest różnica między tym, co wierzyciel mógł w wyniku wszczęcia postępowania upadłościowego uzyskać, a rzeczywistym stanem zaspokojenia jego roszczeń (por. orz. SN z 13 lutego 2004 r. IV CK 61/2003; orz SN z 20 maja 2003 r., II CKN 1281/2000 - członek zarządu spółki uwolnił się od odpowiedzialności, jeżeli analiza stanu majątkowego

spółki wykaże, że nie pozwoliłby on zaspokoić wierzyciela, nawet gdyby zostało wszczęte postępowanie upadłościowe) -W. P. w Kodeks spółek handlowych. Komentarz P. W., P. W. (red.), F. J., W. A., K. A. (...) -Komentarz do art, 299 k.s.h. Lex Polonica

W ocenie Sądu Okręgowego podniesiony przez pozwanego K. O., zarzut powstania zobowiązania w okresie, w którym pozwany nie był już członkiem zarządu należało uznać za niezasadny. Umowa o dofinansowanie została zawarta w dniu 24 lutego 2010r. w czasie kiedy to obaj pozwani pełnili funkcję członków zarządu. Sąd Okręgowy podkreślił, iż obowiązek zwrotu dotacji w sytuacji rozwiązania umowy, zastrzeżony był w § 14 umowie i tym samym nie był od niej niezależny, a jedynie zaktualizował się na skutek zaistnienia określonych zdarzeń. Pozwani zawierając umowę mieli świadomość zastrzeżonych w niej warunków, w tym konieczności rozliczenia otrzymanych zaliczek. Wypowiedzenie umowy przez powoda nastąpiło ze względu na nieprawidłowe rozliczenie zaliczek, które wpłacane były w okresie, kiedy funkcję członka zarządu sprawował K. O.. Sąd Okręgowy podkreślił, iż pozwany K. O. wiedział o nieprawidłowościach, co wynika z korespondencji, albowiem pisma do powoda podpisywane były przez niego.

Pismo powoda z dnia 16 maja 2013 r. zawiera kompletny opis działań, jaki powód podjął w związku z wykryciem nieprawidłowości z rozliczaniem zaliczek. Z tego pisma wynika z niego m.in., że beneficjent nie przekazał dokumentacji co do rozliczenia trzeciego i czwartego etapu projektu, na skutek czego powód wezwał go do zadeklarowania chęci kontynuowania przedsięwzięcia oraz, dla dalszego realizowania projektu wskazał na konieczności złożenia uzupełnień do wniosków o płatność nr (...) (II etap) oraz złożenia wniosków za kolejne etapy (III i IV) w nieprzekraczalnym terminie do 30.11.2011 r.

Beneficjent pismem z 15.11.2011 r. zwrócił się m.in. o wydłużenie okresu kwalifikowalności wydatków do 13.01.2012 r., zaś powód odpowiedział pismem z 30.11.2011 r., że z przyczyn obiektywnych nie jest to możliwe. Ze względu na niezłożenie przez beneficjenta wniosku o zmiany do umowy oraz jednocześnie brak złożenia wyjaśnień powód nie wyraził zgody na kolejne przesunięcia terminu złożenia właściwych dokumentów dotyczących rozliczenia etapów II-IV realizacji projektu, wskazując, że beneficjent zobligowany był do złożenia tych dokumentów pismem z 24.10.2011 r. Nieprawidłowości pojawiły się zatem, gdy pozwany K. O. był członkiem zarządu spółki (...) sp. z o.o., a bez znaczenia pozostaje okoliczność, że formalne rozwiązanie umowy nastąpiło w terminie późniejszym, gdyż zwłoka w wypowiedzeniu umowy związana była z okolicznościami formalnymi wypowiedzenia, jakimi są procedury kontrolne i wezwania do uzupełnienia braków. W kwestii ustalenia odpowiedzialności pozwanego K. O. Sąd Okręgowym stwierdził, iż nie wykazał on by zaistniała którakolwiek z podstaw wyłączających jego odpowiedzialność.

W zakresie odpowiedzialności pozwanego M. O. (1) Sąd Okręgowy zważył, że drugi wniosek dotyczący płatności został złożony w dni 30 września 2010 r., natomiast pozwany M. O. (1) przestał pełnić funkcję członka zarządu w dniu 6 października 2010 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro drugi wniosek miał braki, a wezwanie do ich uzupełnienia zostało skierowane do spółki po ustąpieniu pozwanego M. O. (1), to należało przyjąć, iż nie miał on wpływu na kwestie uzupełnienia braków, czy inne późniejsze zaniedbania np. brak złożenia kolejnych wniosków zgodnie z harmonogramem.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, iż M. O. (1) z tytułu powyższego nie może ponosić odpowiedzialności, gdyż wadliwość wniosków miała charakter usuwalny. Z zeznań M. O. (1) wynikało, że to pozwany K. O. zajmował się kwestiami dofinansowania. W ocenie Sądu Okręgowego, skoro pozwany M. O. (1) nie miał wpływu na wykonanie obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie, to tym samym nie może ponosić odpowiedzialności z tytułu obowiązku zwrotu uzyskanego dofinansowania.

W toku postępowania pozwany M. O. (1) podnosił, iż nie istniały przesłanki do zgłoszenia wniosku o upadłość. Co do zasady okoliczność taka wymaga przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Przeprowadzenie takiego dowodu nie ma jednak charakteru obligatoryjnego, a okoliczności dotyczące sytuacji spółki wykazane mogą być za pomocą innych środków dowodowych. Zdaniem Sądu Okręgowego zaoferowany przez pozwanego materiał dowodowy, obejmujący zeznania świadków i samego pozwanego był wystarczający dla ustalenia okoliczności w przedmiotowym zakresie.

W kwestii przesłanki zgłoszenia upadłości Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania świadka J. G., ponieważ nie był on w żaden sposób związany z żadną ze stron. J. G. pełniąc rolę księgowego w spółce, miał dokładną wiedzę co do sytuacji finansowej spółki i mógł ją ocenić. Świadek wskazał, że sytuacja spółki pogorszyła się w 2011 r., po odejściu M. O. (1) ze spółki. Podkreślił również, iż w okresie prezesury M. O. (1) zobowiązania regulowane były terminowo, a na okres ten przypadła wypłata dotacji, a tym samym spółka miała płynność finansową. Sąd Okręgowy podkreślił, iż okoliczność tą potwierdziły częściowo zeznania pozwanego oraz świadka M. O. (3).

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Okręgowy uznał, iż pozwany M. O. (1) wykazał przesłankę wyłączającą jego odpowiedzialność, która wynikała z art. 299 § 2 k.s.h., ponieważ w czasie, gdy pełnił swoje funkcje oraz w chwili zakończenia pełnienia funkcji, stan majątku spółki był dobry i nie uzasadniał ani ogłoszenia jej upadłości, ani wszczęcia postępowania układowego.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzut przedawnienia okazał się również nietrafiony. Odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania spółki z o.o. jest odpowiedzialnością odszkodowawczą z tytułu czynów niedozwolonych. W przypadku roszczeń wierzyciela przeciwko członkom zarządu spółki, wobec której egzekucja okazała się bezskuteczna (art. 299 § 1 k.s.h.) ma zastosowanie art. 442 k.c. zgodnie z którym roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. W przedmiotowej sprawie był to okres trzyletni od pozyskania informacji o bezskuteczności egzekucji oraz o osobach obowiązanych do naprawienia szkody tj. zarządzie spółki. Sąd Okręgowy uznał, iż właściwym momentem dowiedzenia się o bezskuteczności egzekucji było doręczenie postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) z dnia 11 sierpnia 2016 r., sygn. akt (...) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, z uwagi na jego bezskuteczność, które pozwanemu doręczone zostało w dniu 13 września 2016.

Sąd Okręgowy przyjął mniej korzystny dla powoda początek biegu terminu przedawnienia, jednocześnie wyjaśniając, iż wiązało się to z faktem, że jeszcze w toku postępowania egzekucyjnego powód otrzymał od komornika informacje o przebiegu egzekucji, z której wynikało, iż nie przynosi ona spodziewanych rezultatów. Bieg terminu przedawnienia rozpoczął się w dniu 7 maja 2015 r. to jest od dnia otrzymania przez powoda pisma od komornika z informacją o przebiegu egzekucji, a powinien się zakończyć w dniu 7 maja 2018 r. Sąd Okręgowy wskazał, iż powód przerwał bieg terminu przedawnienia składając pozew w dniu 4 maja 2018r., a więc przed upływem przedawnienia.

Sąd Okręgowy odnosząc się do zarzutu pozwanych, iż powód nie wykazał, że poniósł szkodę, wskazał, iż na gruncie art. 229 § 2 k.s.h., to na pozwanych spoczywał ciężar udowodnienia, iż szkoda nie zaistniała. Jednocześnie Sąd Okręgowy wskazał, iż brak poniesienia szkody przez powoda mógł zostać przez pozwanych wykazany poprzez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, zaś żadna ze stron takiego wniosku nie złożyła.

W końcowej części uzasadnienia, Sąd Okręgowy stwierdził, iż w postępowaniu nastąpiło również związanie sądu w zakresie prawomocności materialnej orzeczenia. Sąd Okręgowy w sprawie z powództwa opartego na art 299 § 1 k.s.h. musiał uznać istnienie zobowiązania spółki wobec powoda, zgodnie z wydanym nakazem zapłaty, co nie mogło zostać w żaden sposób zakwestionowane w toku postępowania.

Mając powyższe na uwadze oraz wynik postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie I wyroku. W punkcie I wyroku Sąd Okręgowy zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 4 maja 2018 r. do dnia zapłaty, uznając tym samym powództwo za częściowo zasadne.

Co do powództwa w stosunku do M. O. (1) Sąd oddalił je w całości, o czym orzekł w punkcie II wyroku.

Na podstawie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd Okręgowy w punkcie III wyroku orzekł o kosztach procesu przeciwko pozwanemu K. O. obciążając nimi go w całości i z tego tytułu zasądzając od niego na rzecz powoda kwotę 33.393 zł, przy czym kwotę 12.861 zł solidarnie z M. W.. Kwota ta obejmowała opłatę sądową od pozwu, opłatę skarbową od pełnomocnictwa oraz koszty zastępstwa procesowego, ustalone na podstawie § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz, (...) ze zm.). Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz. U. poz. 1800 ze zm.)

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd Okręgowy w punkcie IV wyroku orzekł o kosztach procesu przeciwko pozwanemu M. O. (1), obciążając nimi w całości powoda i z tego tytułu zasądzając od powoda kwotę 10.817 zł, obejmującą opłatę skarbową od pełnomocnictwa, a także koszty zastępstwa procesowego ustalone w oparciu o § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz. U. poz. 1800 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany K. O., zaskarżając wyrok w zakresie jego punktu 1 i 3. Zaskarżonemu orzeczeniu pozwany zarzucił:

1. Naruszenie przepisów prawa procesowego:

1) art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonanie przez Sąd Okręgowy swobodnej, a nie dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności poprzez:

- dokonanie wybiórczej oceny zeznań pozwanego ad 2 oraz dowodu z dokumentu w postaci oświadczenia o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie i pominięcie ich w zakresie, w którym pozwany K. O. wskazał, że po rezygnacji z pełnienia przez niego funkcji w zarządzie spółki (...) Sp. z o.o. i sprzedaży posiadanych udziałów, nowym Prezesem Zarządu Spółki został P. G. i to on pełnił funkcję w Zarządzie w okresie, w którym nastąpiło rozwiązanie przez powódkę umowy o dofinansowanie i zobowiązania wobec powódki (...) Sp. o.o. stały się wymagalne,

- nieprawidłowe ustalenie, że sytuacja finansowa spółki (...) Sp. z o.o. w roku 2010 nie uzasadniała złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, a uzasadniała złożenie takiego wniosku w roku 2011, które zostało oparte w zasadzie wyłącznie na zeznaniach świadków:

- świadka J. G., który nie pamiętał dokładnych dat zakończenia współpracy ze spółką oraz daty, w której miało/mogło dojść do pogorszenia sytuacji finansowej spółki,
- świadka M. O. (3), żony pozwanego M. O. (1), której w ocenie pozwanego K. O. zeznania winny być przez Sąd oceniane z dużą ostrożnością, gdyż w jej interesie było wykazywanie, że w czasie pełnienia funkcji w zarządzie przez jej męża - pozwanego M. O. (1) sytuacja spółki (...) Sp. z o.o. była prawidłowa.

2) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na braku wyjaśnienia w treści uzasadnienia wyroku sposobu, w jaki została ustalona przez Sąd Okręgowy kwota, do zapłaty której został zobowiązany pozwany K. O. na podstawie zaskarżonego orzeczenia (zarówno w zakresie wysokości roszczenia głównego jak też wysokości odsetek należnych od spółki (...) Sp. z o.o. oraz wysokości odsetek należnych od samego pozwanego ad. 2 oraz rodzaju tych odsetek), a także terminu wymagalności każdego z powyższych roszczeń, który to brak całkowicie uniemożliwia kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany K. O. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez oddalenie powództwa w całości wobec tego pozwanego oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz pozostawienie temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w instancji odwoławczej z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy przez Sąd I instancji.

Jednocześnie apelujący wniósł o zawieszenie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1) k.p.c. niniejszego postępowania, do czasu wydania rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy w Warszawie, XXV Wydział Cywilny, sygn, akt (...) - postępowania w przedmiocie uchylenia przez Sąd z urzędu nakazu zapłaty z dnia 5 marca 2014 roku wydanego przez ten Sąd, sygn.

akt (...) przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. stanowiącego podstawę roszczeń dochodzonych w niniejszym postępowaniu przez powoda.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od apelującego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Po wydaniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2020r w sprawie o sygn. (...) uchylił zarządzenie z 22 05.2014r w przedmiocie pozostawienia przesyłki (odpisu nakazu zapłaty z 05.03.2014r wydanego w postępowaniu nakazowym z weksla z powództwa (...) w W. przeciwko pozwanej (...) sp. z o.o. , sygn akt (...)) w aktach ze skutkiem doręczenia(pkt. 1) , na podstawie art. 492⁽¹⁾ §2 k.p.c. uchylił z urzędu w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla wydany w dniu 05.03.2014r przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa (...) w W. przeciwko pozwanej (...) sp.z o.o., sygn akt (...)(pkt.2) oraz odrzucił pozew na podst. art.199§1pkt.3k.p.c.(pkt.3). Sąd ten ustalił bowiem, że w chwili złożenia pozwu o wydanie nakazu zapłaty pozwana Spółka (...) sp.z o.o. nie miała organu powołanego do jej reprezentowania, przy czym braki te nie zostały usunięte w terminie, mimo stosownego zobowiązania sądu.(vide: postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 22.04.2020, sygn. akt. (...)) k 476-477akt). Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 14.09.2020r, sygn. akt. (...) wydanym na skutek zażalenia (...) w W. na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie odrzucono zażalenie na punkt 1 i 2 i uchylono pkt.3 zaskarżonego postanowienia. Sąd Apelacyjny wskazał bowiem, że nieuzasadnione było odrzucenie pozwu z uwagi na następczy brak zdolności sądowej pozwanej spółki, jako, że następczy nieusuwalny brak zdolności sądowej po stronie pozwanej mógłby skutkować umorzeniem postępowania na podst. art. 355§1k.p.c. (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 14.09.2020r (...) k 4949-502). Postanowieniem z 04.12.2020r Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie w tej sprawie (vide: notatka służbowa k 503).

W dniu 30 sierpnia 2019 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym został dokonany wpis o wykreśleniu (...) Sp. z o.o. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego Poznań - (...),(...) z dnia 30 sierpnia 2019 r., który uległ uprawomocnieniu w dniu 16 października 2019 r. (odpis KRS z (...)).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się uzasadniona, aczkolwiek nie z przyczyn w niej wskazanych, lecz wobec zmiany stanu faktycznego , które zaistniały po wydaniu zaskarżonego wyroku, a które podlegały uwzględnieniu przez Sąd Apelacyjny w myśl art. 316§1k.p.c w zw. z art. 381 i art.382k.p.c.

Na wstępie wskazać należy, że przypisanie odpowiedzialności członkom zarządu spółki z o.o. za jej zobowiązania na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. uzależnione jest od wykazania przez wierzyciela istnienia przysługującej mu względem spółki niezaspokojonej wierzytelności oraz bezskuteczności jej egzekucji z całego jej majątku. Spoczywający na wierzycielu spółki, stosownie do brzmienia art. 299 § 1 k.s.h., wymóg wykazania przesłanki istnienia wierzytelności i bezskuteczności jej egzekucji z majątku spółki w istocie zmierza do wykazania doznania przez wierzyciela szkody w wysokości niewyegzekwowanej wierzytelności i kosztów związanych z bezskutecznością egzekucji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wykazanie przez powoda istnienia wierzytelności, której egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna, będącej jedną z przesłanek decydujących o przypisaniu członkom zarządu spółki z o.o. odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h., powinno nastąpić, poprzez przedstawienie przysługującego mu względem spółki tytułu egzekucyjnego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., sygn. akt I PK 78/11, publ. OSNP 2013, nr 1-2, poz. 4; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2009 r., sygn. akt I CSK 34/09, publ. OSNC-ZD 2010, Nr 2, poz. 57; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., sygn. akt II CSK 858/08, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 r., sygn. akt V CK 736/04, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2004 r., sygn. akt V CK 326/04, niepubl.). Zwraca się bowiem uwagę, że art. 299 § 1 k.s.h. wiąże odpowiedzialność członków zarządu spółki z o.o. z bezskutecznością zaspokojenia wierzyciela z majątku spółki, a tym samym wymaga uprzedniego uzyskania tytułu egzekucyjnego wystawionego przeciwko niej. Nie może być zaś mowy o bezskuteczności egzekucji wierzyciela wobec dłużnika gdy nie istnieje w ogóle prawna możliwość przeprowadzenia przez wierzyciela egzekucji zobowiązania dłużnika , a podstawę egzekucji stanowi tytuł wykonawczy tj. tytuł egzekucyjny zaopatrzone

w klauzulę wykonalności (art. 776k.p.c.), Aby mogło dojść do egzekucji z majątku dłużnika , niezbędny jest tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi(art. 777k.p.c.). Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 13.03.2014r I CSK 286/13, który to pogląd Sąd Apelacyjny w pełni podziela- „Także materiały kodyfikacyjne potwierdzają wolę ustawodawcy wymagania od wierzyciela pozywającego członków zarządu przedłożenia tytułu egzekucyjnego, stwierdzającego określone niewykonane zobowiązanie spółki wobec niego. Wprowadzając przed wieloma laty do polskiego ustawodawstwa przepis, którego odpowiednikiem jest art. 299 k.s.k., wyraźnie wyjaśniono, że jego celem było przeciwdziałanie przypadkom, w których wierzyciel uzyskawszy wyrok przeciwko spółce nie ma możliwości wykonania go z powodu niezachowania przez osoby zarządzające spółką przepisów mających chronić wierzycieli. O ile przy tym w uzasadnieniu projektu tego przepisu zaznaczono, że nie wymaga on bezwzględnie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w sposób formalny (tekst jedn.: zawsze przez wykazanie, że egzekucja wszczęta przeciwko spółce nie przyniosła rezultatu), o tyle brak tam wskazówek co do możliwości objęcia tym przepisem przypadków, w których wierzyciel nie uzyskał wobec spółki wyroku zasądzonego od niej określoną należność i tym samym nie miał w ogóle możliwości prowadzenia względem niej egzekucji tej należności (zob. Projekt ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością przyjęty przez (...) z dnia 26 listopada 1931 r. Uzasadnienie w opracowaniu referenta głównego projektu, Prof. (...), (...), (...). Ponadto jako argument przemawiający za koniecznością stwierdzenia w sprawie wytoczonej na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. tytułem egzekucyjnym wydanym przeciwko spółce przysługiwania powodowi wobec spółki określonego zobowiązania przytacza się niemożność ustalenia istnienia tego zobowiązania w tej sprawie ze względu na nieuczestniczenie w niej spółki. Takie "przesłankowe" rozstrzygnięcie co do istnienia tego zobowiązania stanowiłoby niedopuszczalne rozstrzygnięcie o stosunku prawnym podmiotu nieuczestniczącego w procesie, a poza tym nie miałyby ani powagi rzeczy osądzonej na podstawie art. 366 k.p.c., ani mocy wiążącej na podstawie art. 365 k.p.c., (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 21 października 2003 r., I CK 160/02, 21 września 2005 r., V CK 129/05, i 26 stycznia 2012 r., I PK 78/11). Prawomocne zaś orzeczenie sądu, stanowiące tytuł egzekucyjny wydany przeciwko spółce na rzecz jej wierzyciela, wiąże na mocy art. 365 § 1 k.p.c. w sprawie wytoczonej przez tego wierzyciela członkom zarządu spółki. W zakresie prawomocności materialnej tego orzeczenia sąd w sprawie wytoczonej na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. musi więc uznać zobowiązanie spółki wobec powoda stwierdzone tym orzeczeniem. W sprawie wytoczonej na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. nie można zatem skutecznie zakwestionować tego zobowiązania, podnosząc że w ogóle ono nie powstało, upadło z mocą wsteczną lub wygasło wskutek wykonania przed wydaniem orzeczenia, ani skutecznie powołać się na to, iż dochodzenie od spółki roszczenia, odpowiadającego temu zobowiązaniu, stanowiło nadużycie prawa albo że roszczenie to uległo przedawnieniu (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia: 17 lipca 1997 r., III CKN 126/97, 20 grudnia 2001 r., III CZP 69/01, 27 października 2004 r., IV CK 148/04, 7 lutego 2007 r., III CSK 227/06, 19 listopada 2008 r., III CZP 94/08; 17 marca 2010 r., II CSK 506/09).”

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy powód nie spełnił wymogu uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce (...) sp z o.o. w O. (poprzednio (...) sp.z o.o), albowiem nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 05.03.2014r , w którym nakazano ,aby Spółka (...) sp z o.o. w O., zapłaciła powodowi (...) na podstawie weksła kwotę 374.084,33zł z odsetkami ustawowymi od 13.11.2013r i kosztami procesu w kwocie 11,556zł , opatrzony klauzulą wykonalności, został prawomocnie uchylony postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22.04.2020r. , sygn akt (...). w zw. z postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14.09.2020r., sygn. akt (...), a postępowanie umorzone (k 503). Utrata tytułu egzekucyjnego przeciwka spółce (...) sp.z o.o. skutkowałą koniecznością zmiany wyroku w zaskarżonym zakresie i oddaleniem powództwa wobec apelującego- pozwanego K. O., wobec nie wykazania przez powoda przesłanek z art. 299§1 k.s.h. w zakresie istnienia zobowiązania spółki. (art. 386§1k.p.c w z art. 299§1 k.s.h.). Wobec oddalenia powództwa w stosunku do apelującego z powodu samego braku tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce, nie zachodziła potrzeba oceny zarzutów apelacji, jako ostatecznie nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny nie podzielił poglądu powoda , zaprezentowanego na rozprawie apelacyjnej, że wobec utraty tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce (...) sp.z o.o. i wykreśleniem tej spółki z rejestru przedsiębiorców, co stanowi trwałą przeszkodę do uzyskania przez powoda tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce , istnienie wierzytelności przeciwko spółce w postępowaniu z art. 299k.s.h, jest możliwe w oparciu o inne dowody niż tytuł egzekucyjny przeciwko

spółce. Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym przedmiotową sprawę podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 13.03.2014r I CSK 286/13, sprowadzające się do stwierdzenia, że „Sama utrata bytu prawnego przez spółkę nie daje podstaw do odejścia od wymogu przedłożenia przez wierzyciela spółki tytułu egzekucyjnego stwierdzającego nie wyegzekwowane przez niego zobowiązanie spółki. Sprzeciwia się temu zarówno litera, jak i sens regulacji zawartej w art. 299 k.s.h. Nie ma także potrzeby rozszerzenia dotychczasowego zakresu odpowiedzialności członków zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. Brak w określonej sytuacji przesłanek do odpowiedzialności członków zarządu na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. nie wyłącza ich odpowiedzialności odszkodowawczej według innych przepisów - także art. 415 k.c.” oraz przytoczone na poparcie tej tezy argumenty.

Podkreślić także należy, że w kwestii realizacji przez wierzyciela obowiązków dowodowych, zmierzających do wykazania przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h., w orzecznictwie Sądu Najwyższego został rzeczywiście wyrażony pogląd, że w wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych wypadkach dopuszczalne jest odstępstwo od zasady, według której wierzyciel, powołujący się nią na bezskuteczność egzekucji przeciw spółce z o.o., nie może pozwać członka zarządu (art. 299 § 1 k.s.h.) bez uprzedniego uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciw spółce. W tym względzie wskazuje się, że w szczególnych okolicznościach faktycznych sprawy występująca czasowo lub trwale niemożność uzyskania przez powoda tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce, ze względu na wszczęcie wobec niej postępowania upadłościowego lub wykreślenia z rejestru przedsiębiorców wskutek zakończenia postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku, pozwala na wykazanie przez powoda w postępowaniu z art. 299 k.s.h. istnienia wierzytelności przysługującej mu względem spółki w oparciu o inny dowód niż tytuł egzekucyjny wystawiony przeciwko spółce z o.o. (...) zaś dowodem istnienia przysługującej powodowi wierzytelności, której egzekucja okazała się bezskuteczna, może być zatwierdzona lista wierzytelności sporządzona dla potrzeb prowadzonego względem spółki postępowania upadłościowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2006 r., sygn. akt II CSK 300/06, publ. Prawo Spółek 2007, nr 11, s. 59).”

Takie szczególne okoliczności nie występowały jednak w rozpoznawanej sprawie, jako, że przeciwko (...) sp.z o.o. nie toczyło się postępowania upadłościowe, zatem przysługująca powodowi wierzytelność wobec spółki nie mogła zostać wciągnięta na listę wierzytelności, co spowodowało, że sąd w niniejszym postępowaniu nie mógł ustalić, w oparciu o akta postępowania upadłościowego, danych wymaganych art. 264 ust1. Prawa upadłościowego i naprawczego tj. danych dotyczących wierzytelności powoda wobec spółki ujętych w zatwierdzonej liście wierzytelności. Istnienie zobowiązania spółki (...) sp.z o.o. wobec powoda, na które powołuje się powód, nie mogło zaś zostać ustalone w oparciu o przedłożone przez powoda w przedmiotowym postępowaniu inne dokumenty w postaci: umowy o dofinansowanie zawartej ze spółką (...) (później (...) sp.z o.o.), pisma powoda wzywające spółkę do wykonania zaleceń pokontrolnych, rozwiązania umowy i wezwania do zapłaty czy wezwania do wykupu weksla, skoro spółka nie uczestniczyła w niniejszym procesie, a pozwany K. O. w toku procesu, poza innymi zarzutami, kwestionował także istnienie i wysokość wierzytelności powoda wobec spółki. (k 235-236).

Z przedstawionych względów z uwagi na brak dysponowania przez powoda tytułem egzekucyjnym przeciwko spółce (...) sp.z o.o. na podstawie art. 386§1 k.p.c.w zw. z art. 299k.s.h. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo wobec pozwanego K. O..

O kosztach procesu za I instancję i o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102k.p.c. odstępując od obciążenia powoda tymi kosztami. Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W art. 102 k.p.c. ustawodawca odwołuje się do pojęcia "wypadków szczególnie uzasadnionych". Takie sformułowanie wprawdzie nie jest klauzulą generalną, jednak opiera się na zwrocie niedookreślonym, który może odsyłać również do argumentów natury aksjologicznej. Regulacja ta znajdzie zastosowanie w wyjątkowych sytuacjach, gdy z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy, zastosowanie reguł ogólnych k.p.c. dotyczących zwrotu kosztu procesu byłoby nieuzasadnione. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r., III CZ 75/12). Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" zaliczane są zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są m.in. sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie wyznacza

sytuacja majątkowa i życiowa strony. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku powinny być ocenione z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11). W ocenie Sądu Apelacyjnego takie szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie powołanego przepisu wystąpiły w rozpoznawanej sprawie. Powód wytaczając powództwo oraz w toku postępowania przed Sądem I instancji dysponował tytułem wykonawczym przeciwko spółce (...) sp.z o.o., czym wykazał istnienie zobowiązania spółki, wykazał także bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce tj. przesłanki odpowiedzialności członków zarządu z art. 299ksh. Zmiana zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w stosunku do apelującego nastąpiły wyłącznie z powodu utraty, na etapie postępowania apelacyjnego, tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce, a zatem nie była wynikiem nakładu pracy pełnomocnika pozwanego w przedmiotowej sprawie. Powyższe powoduje, że sprzeczne z zasadami słuszności byłoby obciążanie powoda kosztami postępowania należnymi pozwanemu, które w zasadzie sprowadzały się do wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego (pozwany był częściowo zwolniony od opłaty od apelacji k 449).

Maciej Rozpędowski Małgorzata Kaźmierczak Małgorzata Goldbeck-Malesińska